

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเขาทำบุญกัน เห็นใหม่ เขาว่าควรทำบุญที่ไหน? ทำบุญแล้วได้บุญอย่างไร? ทำบุญแล้วได้บุญมาก บุญน้อย คนอยากได้บุญมากๆ เวลาทำบุญอยากได้บุญมากๆ แต่คนถ้าเขาไม่เข้าใจเรื่องบุญเลย เขาก็ไม่สนใจบุญเลย เขาไม่สนใจด้วย แต่คนที่สนใจเขาอยากได้ ถ้าคนไม่สนใจนะเขาว่าเขาอยู่ของเขา เขามีความร่มเย็นเป็นสุข

นี่เรามาประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน เวลาคนปฏิบัตินะ ปฏิบัติแล้วทำไมไม่ได้ผล ปฏิบัติแล้วทำไมไม่ได้ผล เพราะปฏิบัติไม่ได้ผลนะ คำว่าได้ผล ในการประพฤติปฏิบัติครูบาอาจารย์ของท่านปฏิบัติมา ท่านมีเหตุมีผลของท่าน มีเหตุมีผลนะมันเป็นไปตามข้อเท็จจริงนั้น แต่เวลาเราปฏิบัติ เราก็คาดหมายหวังผล พอคาดหวังหวังผลเราก็ทุกข์ใจว่าปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล

ความจริงการประพฤติปฏิบัตินี้คือเป็นเครื่องหมายของคนดี ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ คุณคนดีทำอยู่ในกรอบของกฎหมาย คนไม่ดีมันทำล่วงล้ำกฎหมาย มันรุกรานคนอื่น คนนั้นคือคนไม่ดี คนดีเขาทำตัวเองอยู่ในกรอบของกฎหมาย ในการประพฤติปฏิบัติคือมีสติ มีปัญญาควบคุมจิตใจไว้ มันอยู่ในกรอบของศีลธรรม ถ้ามันอยู่ในกรอบของศีลธรรมคนนั้นเป็นคนดี

ในการปฏิบัติคือเป็นคนดี แล้วพอปฏิบัติแล้วนะมีความสุข มีความสบายใจ ใจคนดีก็เป็นคนดี คนดี เห็นใหม่ ผู้ที่มีศีล จะเข้าสังคมไหนก็ได้ มีความองอาจกล้าหาญ เพราะมือมันไม่มีแผล จะเข้าที่ไหนก็ได้ ผู้ที่ทุศีล จะเข้าที่ไหนก็ไม่กล้าเข้า มันละล้าละลังมือเรามีแผล เราจับสิ่งใดที่มันเป็นกัณฑ์ มันเข้าไปในบาดแผลเรานั้น มันไม่กล้าจับ ไม่กล้าถูกต้องสิ่งของมันจะแสบในบาดแผลนั้น ศีล! ผู้ที่มีศีลจะมีความองอาจกล้าหาญ ผู้ที่ทุศีลจะไม่มีมีความองอาจกล้าหาญ

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่อยู่ในศีลธรรม เห็นใหม่ เราปฏิบัติเป็นคนดีใหม่? ทุกคนบอกเป็นคนดี เวลาปฏิบัติกันนะ สบายๆ เป็นคนดีๆ คนดีกับมรรค ผล

คนละเรื่องกันนะ แต่เวลาเอามรรค ผล เพราะมรรค ผล แม้แต่จิตสงบ อวดอูตรีมนุสสรรม นี้ถ้าจิตมันเป็นฉาน เป็นสมาบัติ เวลาพูดอวดไปมันอวดอูตรี

คือจะบอกว่ามันเป็นความดีเหนือมนุษย์ แต่เราปฏิบัติกันเราปฏิบัติอยู่ในกรอบของความเป็นมนุษย์ แต่เป็นมนุษย์ที่มีสติ มีปัญญา ถ้ามีสติ มีปัญญา มันควบคุมใจมันมันก็ดีแล้ว ก็ดีแล้วไง เวลาเขาอยู่ทางโลก เห็นไหม เขาเป็นคนดีๆ ทำไมต้องไปวัด? เป็นคนดีแล้วไปวัดทำไม ก็เป็นคนดีอยู่แล้ว ไปวัดไปทำไม? ไปวัดไปให้ชูครีดใช้ไหม? ไปให้พระรีดไถหรือ? พระที่ไหนจะรีดไถ มันอยู่ที่เจตนาของเขา นี่ว่าเป็นคนดีแล้วไม่ต้องไปไหน ก็ดีของมนุษย์ไฉน

มนุษย์นี้เป็นวิบากกรรมนะ มนุษย์นี้ได้มาเพราะมนุษย์สมบัติ เพราะจิตใจนี้ได้สร้างบุญกุศลมา ถึงได้เกิดเป็นสถานะของมนุษย์ มนุษย์นี้ได้มาเพราะเราทำคุณงามความดีมาสมฐานะถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ พอเป็นมนุษย์แล้วนี่ลืมหืม ลืมดูแลหัวใจของตัวเอง ลืมรักขามันไฉน แล้วพอมันหมดความเป็นมนุษย์มันจะไปไหน? เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม พอหมดอายุขัยเขาไปไหน? อย่างน้อยลงมาเขาก็มาเกิดเป็นมนุษย์ อย่างเร็วที่สุดเขาก็ลงนรกอเวจี

ในเมื่อเขาใช้บุญของเขาหมดแล้ว จิตนี้มันไปไหน? มันก็หมุนไปในวัฏฏะไฉน นี่ก็เป็นมนุษย์แล้วจะไปไหน? เกิดเป็นมนุษย์แล้วจะไปไหน? ตายแล้วจะไปไหน? เกิดเป็นมนุษย์แล้วสร้างคุณงามความดี มันก็หมุนไปในวัฏฏะ มันก็หมุนขึ้นไปในทางเทวดา อินทร์ พรหม ถ้ามันสร้างบาปอกุศลละมันไปไหน? นี่ไงพอมันเกิดเป็นมนุษย์เลยลืมหืมไฉน เป็นคนดีแล้ว คนดีแล้ว คนดีมีอะไรต่อไป สิ้นสุดของชีวิตนี้แล้วมีอะไรต่อไป คนดีแล้วมีอะไรต่อไป

นี่พุทธศาสนา ศาสนาสอนที่นี้ไฉน ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาสอนนะ อนุพุทธิกถาสอนเรื่องของทาน พวกเอ็งนะยังทำไม่ได้ก็ทำบุญกุศลนะ ได้เป็นทาน ทำทาน ทำบุญกุศล ทำแล้วก็ไปเกิดเป็นเทวดา พอเกิดเป็นเทวดาแล้ว พอจิตใจมันมันคง พอเกิดเป็นเทวดานี้ให้ถือเนกขัมมะ เนกขัมมะคือพวกเรานี้ถือเนกขัมมะกัน คือพยายามแยกตัวออก

ชีวิตนี้เป็นของคู่! นี้สุขคู่กับทุกข์ มีคู่กับสว่าง ทุกอย่างคู่หมดเลย เกิดคู่กับตาย เจ็บคู่กับปวด สิ่งนี้เป็นของคู่ แยกมันออก ให้ออกเป็นเนกขัมมะ แยกมันออก เห็นใหม่ เป็นพรหมจรรย์ ถ้าแยกมันออกแล้วถึงเทศน์อริยสัจ พอเทศน์อริยสัจไป นี่เวลาปฏิบัติมันเป็นอย่างนี้ไง มันมีขั้นมีตอนของมันเข้าไป

ไอ้นี้ไม่คิดๆ นะจุดไฟใหญ่เลย โหมไฟใหญ่เลยนะ เอาน้ำมันราดเข้าไปนะ พอจุดไฟ พอน้ำมันมันหมดนะ ไม้มันก็อยู่อย่างนั้นแหละ เพราะไม้มันสดๆ ไง น้ำมันราดแล้วราดอีก จุดแล้วจุดอีก แล้วก็ล้ล้าละล้งนะ แล้วก็ว่า

“หลวงพ่อกับปฏิบัติแล้วไม่เห็นได้อะไรเลย.. หลวงพ่อ ทำไมมันทุกข์”

พระพุทธเจ้ายังทำให้ใครไม่ได้เลย แต่เราเจอครูบาอาจารย์ที่ดีนี่นะ ธรรมะคือการไม่ลูบหน้าปะจมูก ผิดเป็นผิด ถูกเป็นถูก คอยชี้หน้าเรา แต่ถ้าธรรมะเอาอกเอาใจนะ มันก็ไปกันหมดแหละ นี่เวลาคำพูดมันเป็นนาย พอพูดออกไปแล้ว เห็นใหม่ บอกว่าปฏิบัติแล้วจะได้ผลอย่างนั้น จะได้ผลอย่างนั้น แล้วถ้าไม่ได้ผลทำอย่างไรล่ะ?

นี่เวลาทำธุรกิจการค้า เห็นใหม่ ทำแล้วจะรวย ทำแล้วจะรวย ถ้าใครทำแล้วประสบความสำเร็จนี่รวย แต่ถ้าใครทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จนั้นก็ลุ่มๆ ดอนๆ ถึงกับขาดทุนก็ได้ ใครมันจะรวยทุกคน ไอ้ที่มันอยู่ที่ธุรกิจการค้านะ แต่ถ้าในการปฏิบัติล่ะ? ในเมื่อสัจจะมันไม่สมของมันล่ะ? สัจจะ เห็นใหม่ นี่สัจจะนะ สัจจะเป็นความจริง คุณสิเราท่องสูตรคุณ เราท่องสูตรสิ ท่องได้หมดแหละ คำนวนได้หมดแหละ คำนวนเป็นสูตรได้หมดแหละ

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะพระพุทธเจ้าคำนวนได้หมดแหละ แล้วเป็นจริงไหมล่ะ? เป็นจริงหรือเปล่า? นี่ไงมันมีอำนาจวาสนาของมัน เห็นใหม่ มันมีอำนาจบารมีของมัน กรรมเก่า กรรมใหม่ ที่มานั่งอยู่ที่นี่กรรมเก่ามันขับเคลื่นมา กรรมใหม่ที่ทำกันอยู่ที่นี่ กรรมใหม่มีสติปัญญาไหม? กรรมใหม่จะมีสติปัญญาเห็นยวรั้งใจของตัวได้ไหม? ถ้าเอาใจของตัวไว้ในอำนาจของตัวได้นั้นยอดคน ยอดคนเพราะเอาสติปัญญาเห็นยวรั้งความรู้สึกนึกคิดไว้ในอำนาจของตัว

นี่ยอดคนเพราะมันควบคุมได้ แต่ถ้าไปชนะคนอื่นไม่ใช่ยอดคนหรอก เห็นไหม ชนะด้วยกฎหมาย ชนะด้วยบารมี ชนะอย่างอื่นไม่มีประโยชน์ แต่ในเมื่อเรามีครูมีอาจารย์ใช่ไหม? เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “กาลามสูตรไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อ”

นี่ไม่ให้เชื่ออะไร? ไม่ให้เชื่อในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังแต่มีศรัทธา ศรัทธาคือความเชื่อใช่ไหม? แต่ทำไมไม่ให้เชื่อล่ะ? ศรัทธาแล้วเราพิสูจน์ใจ ถ้าไม่ให้เชื่อเราก็ไม่ขายจิตวิญญาณของเราไง เราเห็นคนนะ เวลาเขาคดโกงกันเราก็มองอย่างหนึ่งนะ แต่เราเห็นคนขายจิตวิญญาณ เราารู้สึกว่าสะเทือนใจมาก แม้แต่จิตวิญญาณมึงยังขายได้ แล้วมันจะมีอะไรที่เอ็งไม่ขาย

จิตวิญญาณของเรา เห็นไหม ถ้าเราไม่เชื่อ เราไม่ขายจิตวิญญาณให้ใครนะ เราตั้งสติของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเรา เราพิสูจน์ของเรา จิตวิญญาณของเรามั่นสุขมันทุกข์ ต้องพิสูจน์ด้วยตัวของมัน แล้วถ้ามันเป็น นี่เขาเรียกว่าปัจเจกตั้ง.. ปัจเจกตั้ง สันติภูมิกโก มันรู้มันเห็นของมัน มันเป็นของมัน มันรู้จริงของมัน

เราปฏิบัติของเรา เห็นไหม อันนี้เราถึงว่า นี่เวลาทำบุญทำบุญที่ไหน? ใครก็อยากได้บุญเยอะๆ นี่ปฏิบัติแล้วมันเหมือนสูตรคุณนะ มันเป็นสูตร ท่องจบแล้วจะเอาอะไรต่อ นี่ก็เดินจงกรมแล้ว เน้ซซชชก็เน้ซซชชแล้ว อดอาหารก็อดแล้ว ถ้าอดอาหารมันเป็นมรรคผล นิพพาน ไอ้พวกทุกข์จนเงี้ยวใจมันเป็นพระอรหันต์หมดแล้ว

การอดอาหารมันเป็นอุบายเท่านั้นแหละ การอดอาหารให้ทำสมาธิได้ง่าย แล้วพออดอาหารแล้วนะ เขาอดอาหารเพื่อจะมาทำสมาธิ มันอดอาหารแล้วมันก็ไปหิว หิว หิว เขาให้ออดอาหารเพื่อมาทำสมาธิ เขาไม่ได้อดอาหารให้มาหิว อดอาหารมาหิวไหม? หิวแต่หิวแล้วเขาให้ตั้งใจ ให้มีคำบริกรรม ให้กายมันเบาแล้วกลับมาตั้งใจให้ดี แล้วมันจะเข้ามาสู่ตัวของมัน สู่จิตวิญญาณ สู่ภาวสวะ สู่ภพ สู่สถานที่ สู่ถิ่นกำเนิด

ถ้าจิตมันเข้าไปสู่ถิ่นกำเนิดของมัน เห็นไหม ถ้ามีสติ มีปัญญาของมัน มันจะไปรื้อค้นของมัน.. นี่ตัวศาสนา ตัวศาสนาคืออริยสัจ อริยสัจ มรรคญาณใช่ไหม? เวลาทำนี้เราใช้ปัญญา คนถือศีลก็ต้องมีปัญญารักษาศีล คนจะทำสมาธิก็ต้องมีปัญญา แล้วถ้ามี

ปัญญา แล้วพุทธโศ พุทธโศมันจะเป็นปัญญาตรงไหนล่ะ? มีปัญญาตรงที่มันแปลบออกนอกพุทธโศไฉ

เวลาพุทธโศมันอยู่ในร่องในรอยใช่ใหม? เวลาแปลบออกไป มันแปลบออกไปนั่นล่ะมันนอกพุทธโศแล้ว ถ้ามีสติปัญญา เห็นใหม่ นี่ทำผิดแล้ว เวลาแปลบออกไปนะ พอแปลบออกไปแล้วมันตามไปเลย มันยุไปเลยนะ มันแปลบไปข้างทางเลย แล้วก็บอกว่าพุทธโศมันไปไหนล่ะ? ก็มันลงทะเลไฉ

ถ้าพุทธโศบนถนนนะ พุทธโศบนหลักเกณฑ์ มันก็พุทธโศของมัน แต่ถ้ามันไม่ได้ก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันต้องมีปัญญา ทำสมาธิก็ต้องมีปัญญา แล้วเวลาภาวนามยปัญญา ปัญญาในปัญญาไฉ ปัญญาที่เกิดจากภาวนามยปัญญา ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมอง ปัญญาเกิดจากสมองนะ เวลาไวรัสต่างๆ มันเข้าไปในสมอง มันไปในร่องสมองมันเป็นปัญญาใหม่ล่ะ?

ปัญญาเกิดจากจิต ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดอย่างนี้ เห็นใหม่ ปัญญาในปัญญา เราบอกว่าศีล สมาธิ ปัญญา มีศีลก็ต้องมีปัญญา ทำสมาธิก็ต้องมีปัญญา แล้วในปัญญาทำอะไรต่อไปล่ะ? ในปัญญามันก็ปัญญาที่ลึกซึ้งกว่า ปัญญาที่ละเอียดอ่อนกว่า ปัญญาที่ชำระถอดถอนมากกว่า นี่ทำไปแล้วมันก็จะรู้จะเห็นของมัน ไม่ใช่ว่าทำแล้วมันจะได้อะไร? ทำแล้วมันจะไม่ได้อะไร?

นี่ว่าคำพูดเป็นนาย เห็นใหม่ เขาบอกว่าเป็นทางลัด ทางสั้น แล้วจะได้ผลด้วย แล้วตอนนี้มันก็สร้างรหัสขึ้นมา ถ้าอย่างนี้เป็นผล อย่างนี้เป็นผล มันเป็นผลของกิเลสไฉ มันสร้างรหัสขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง บอกว่าอ้อ.. อย่างนี้ได้ผล อย่างนี้ได้ผล แล้วเราก็เชื่อกันก็เป็นสังคมอีกสังคมหนึ่งเพราะอะไร? เพราะมันต้องทำให้ครบสูตรไฉ ในเมื่อลัดสั้น ทำแล้วต้องได้ผล ก็ได้ผลในการสร้างรหัสกันขึ้นมา แต่ถ้าผลตามความเป็นจริงมันเปิดเผยได้ มันคุยกันได้ มันรู้ได้จริง ถ้าผลจริงๆ นะ

ฉะนั้น สิ่งที่ทำบุญเราก็อยากได้บุญมากๆ เวลาปฏิบัติเราก็อยากให้ได้มรรค ได้ผลอยากให้ได้ตามความเป็นจริง ตัณหาซ่อนตัณหานะ โดยธรรมชาติก็มีตัณหาอยู่แล้ว โดยสัญชาตญาณมันมีความอยากอยู่แล้ว โดยสัญชาตญาณไม่ใช่ความนึกคิด ไม่ใช่ความกระตุนของกิเลส โดยสัญชาตญาณมันก็มีของมันอยู่แล้ว

ฉะนั้น พอเรามีต้นหาซ้อต้นหากระดุนเข้าไปอีกนะ กิเลสมันมีอยู่โดยธรรมชาติของมันเป็นอยู่แล้ว กิเลสมันเป็นอนุสัย มันอยู่กับจิต มันพาใจนี้เกิดมาอยู่แล้ว กิเลสมันมีของมันอยู่แล้ว! ไม่ต้องไปกระดุนมัน แล้วยังไปกระดุนมันด้วยความอยากอีก ๒ ชั้น ๓ ชั้น แล้วก็ภาวนาจะให้มันอยู่ ภาวนาให้มันอยู่

ภาวนาไป พอภาวนาไปนะ พอเวลามันมีปัญญาขึ้นไป อันนั้นมันเป็นข้อเท็จจริง ถ้าข้อเท็จจริงเกิดขึ้นตามความเป็นจริงแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่มั่นท่านพูดนะ

“แม้แต่นั่งอยู่ต่อหน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุ.. ก็ไม่ถาม”

นี่เวลามันเป็นจริงขึ้นมา เห็นใหม่ เป็นจริงก็เป็นจริง นี่เป็นไม่จริง เป็นไม่จริงแล้วเราจะทำอย่างไร? ใช้ครูบาอาจารย์ท่านเป็นคนชี้แนะ เป็นคนคอยบอก เพราะ! เพราะมีครูมีอาจารย์นะทำให้ ๑. ไม่หลงทาง ๒. ทำให้ไม่เสียเวลา

การคบเพื่อนนะ คบบัณฑิต เพื่อนที่ดีที่สุด บัณฑิตที่ดีที่สุดคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราคบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คบครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ ทำให้เราไม่เสียเวลานั่นช้านะ เรามีความวิตกกังวลอยู่ในหัวข้อหนึ่งนะ เคนจกรรมอยู่เดือนหนึ่งยังปล่อยไม่ได้เลย พอไปเจอครูบาอาจารย์ท่านชัดเปรียงเดียนั่นล่ะ พอเปรียงเดียวก็ว่าไอ้โฮ.. คุณาคูเลย คุณาคูเลย

คุณันนั้นมันเป็นธรรมรสนะ มันเป็นอาวุธนะ มันเพื่อจะชำระนะ กว่าเราจะหามิดกว่าเราจะดับมิด ละล้าละลึง กว่าจะได้เชือดมันนะอีก ๕ ปี ครูบาอาจารย์ท่านชัดที่เดียว หลุดเลย เห็นใหม่ การคบบัณฑิต การคบครูบาอาจารย์ ถ้าจิตใจมันเป็นธรรมนะมันเห็นประโยชน์ ถ้าจิตใจมันไม่เป็นธรรมนะที่ไหนก็ได้

ใช้ที่ไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ขณะที่เราจะบำรุงรักษาตัวเราเองได้ แต่ถ้ามีวิกฤติ มีปัญหาอะไรขึ้นมาในใจ นั่นล่ะตรงนั้นล่ะท่านจะแก้ไขให้เราได้ การแก้ไขให้เรา เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอก “ท่านเป็นคนชี้ทางท่านนั้น”

นี่พูดถึงการปฏิบัติใจ พูดนี้เพราะไม่ให้บ่อยใจ ผู้ปฏิบัติมันจะน้อยใจ ทำมาทั้งชาติยังไม่ได้ชกที ทำมาทั้งชาติยังไม่ได้ชกที จะได้หรือไม่ได้ภพชาติจะสั้นเข้า ถ้ามันได้

มันก็เป็นบุญกุศลที่เราสร้างมา กรรมเก่ามันมาดี แล้วกรรมใหม่ เห็นไหม คนที่สร้างกรรมเก่ามาดี กรรมใหม่มันจะชื้อสตัย มันจะชื้อตรง มันจะตรงสู่ธรรม

ถ้าเรายังสร้างกรรมเก่ามาไม่ดี เหมือนบ้านนี้ ถ้าเสาเข็มคานคอดินมันไม่มั่นคง นั่งแล้วลมพัดมามันก็ไหว อะไรมันก็ไหว เรานั่งบนบ้านเราก็สั่นไหว แต่ถ้าเข็มมันมั่นคง คานมันดี จะพายุแรงขนาดไหนมันก็ไม่มั่นคง

นี่พูดถึงกรรมเก่าที่มันสร้างของมันมา กรรมใหม่เราอยู่ในปัจจุบันนี้ ถ้าเราไม่มีเข็มเลย ไม่มีคานเลย เราเป็นกระต๊อบห้อมหอราก็พอใจ เพราะเราสร้างมาอย่างนี้ เราจะไปเรียกร็อง เราจะไปตีโพยตีพายเอากับใคร? เพราะเราทำของเราเอง เราเป็นคนสร้างของเราเอง แล้วเราจะไปเรียกร็องเอาจากใคร? เอวัง